

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 8581/2023
04.10.2023. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Марине Милановић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца мал. АА из ..., чији је законски заступник мајка ББ из ..., коју заступа пуномоћник Драгослав Ћетковић, адвокат из ..., против тужене ВВ из ..., коју заступа пуномоћник Сабахудин Тахировић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 760/22 од 16.08.2022. године, у седници одржаној 04.10.2023. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужене и **УКИДА** пресуда Апелационог суда у Београду Гж 760/22 од 16.08.2022. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 25608/16 од 28.05.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражено да се тужена обавезе да тужиоцу на име накнаде штете због противправног коришћења стана у Београду у улици ..., за период од јуна 2011. године закључно са децембром 2015. године, исплати износе од по 495 евра у динарској противвредности по средњем куру Народне банке Србије на дан исплате, за сваки месец појединачно са законском затезном каматом од 01. у месецу за текући месец до коначне исплате, као и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка, као неоснован. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 234.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 760/22 од 16.08.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је тужена обавезана да тужиоцу на име накнаде штете за период од јуна 2011. године закључно са децембром 2015. године исплати појединачно означене месечне износе са законском затезном каматом, све ближе означено у том ставу изреке, као и да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 341.600,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке, тако што је одбијен захтев тужене за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 234.000,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног

поступка. Ставом четвртим изреке, одбијени су захтеви тужиоца и тужене за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је оценио да је ревизија тужене дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20 и 10/23 – други закон), испитао је побијану пресуду на основу члана 408. тог закона и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, предметни стан у Београду у улици ..., купљен је у мају месецу 1998. године на име сада пок. ГГ, са којим је тужена живела верујући да су засновали ванбрачну заједницу која је трајала седам година. Тужилац (рођен ...1999. године) је син сада пок. ГГ који је преминуо пре његовог рођења ...1999. године. У оставинском поступку за наследнике пок. ГГ су оглашени његови родитељи, који су у земљишним књигама уписали своје право власништва на предметном стану са уделима од по 1/2 идеалног дела. Правноснажном пресудом Првог општинског суда у Београду П 3039/2000 од 22.06.2000. године, утврђено је да је сада пок. ГГ природни отац тужиоца. Поред тога, пресудом Апелационог суда у Београду Гж 754/13 од 16.04.2015. године, укинута је пресуда Вишег суда у Београду П 110/10 од 25.01.2012. године и одбијен као неоснован тужбени захтев ВВ (овде тужене) да се утврди да је по основу рада, доприноса и стицања у ванбрачној заједници са пок. ГГ (оцем тужиоца) стекла право сусвојине са 60,84/100 идеалних делова на стану број ..., који се налази у Београду у улици ..., површине 27 м². Истом пресудом делимично је усвојен тужбени захтев главног умешача АА (овде тужиоца) и утврђено је да је власник спорног стана што су тужена и родитељи сада пок. ГГ дужни да признају и трпе, те да дозволе главном умешачу да се укњижи у земљишне књиге као власник стана. Истовремено је тужена обавезана да овде тужиоцу преда у посед и на коришћење предметни стан. Кључеве од предметног стана тужилац је примио од тужене 22.12.2015. године, а на основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке утврђена је тржишна вредност закупнине за предметни стан.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев као неоснован, налазећи да је тужилац својство власника предметног стана стекао правноснажношћу пресуде у поступку који је вођен пред Вишим судом у Београду, односно доношењем пресуде Апелационог суда у Београду Гж 754/13 од 16.04.2015. године, којом је утврђено да је власник предметног стана. Сходно томе, тужилац до тог тренутка није могао располагати спорним станом па није могао ни остваривати приход од издавања истог из ког разлога нема право на накнаду штете због измакле добити (неостварене закупнине).

Другостепени суд је изразио супротно становиште, налазећи да је тужилац стекао право својине на предметном стану наслеђивањем у тренутку смрти оставиоца, односно у конкретном случају даном свог рођења, док са друге стране тужена није била савестан држалац предметног стана, имајући у виду стање у земљишним књигама

(родитељи сада пок. ГГ су били уписани као власници са по 1/2 идеалног дела по основу наслеђа) што је туженој било познато, нити се може сматрати да је била у оправданом уверењу да стан представља њено власништво, будући да је у поступку који је водила тражила утврђење сувласничког удела на стану. Поред тога, другостепени суд је прибавио и извршио увид у списе Вишег суда у Београду П 110/10 и утврдио да је тужилац, преко свог законског заступника, поднео тужбу за главно мешање дана 12.10.2000. године, ради утврђења права својине на предметном стану против овде тужене и родитеља свог оца. Предмет по тужби главног мешања је спојен предмету П 3566/99 на рочишту одржаном 26.10.2000. године, па је другостепени суд закључио да је тужена од тада несавестан држалац предметног стана. Следом наведеног и применом чланова 39. и 40. Закона о основама својинскоправних односа другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев налазећи да предметно потраживање није застарело, па је тужена у обавези да тужиоцу накнади штету на име изгубљене добити коју је тужилац могао остварити издавањем предметног стана у закуп, а чија висина је утврђена вештачењем.

По оцени Врховног суда основани су наводи ревизије, да је у конкретном случају другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези чланова 383. и 394. ЗПП, која је била од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

Према члану 38. став 2. Закона о основама својинскоправних односа савестан држалац није дужан да плати накнаду за коришћење ствари нити одговара за погоршање и пропаст ствари настало за време његовог савесног држања, док је несавестан држалац дужан да надокнади вредност убраних плодова које је потрошио, отуђио или уништио, као и вредност плодова које је пропустио да убере, како је то прописано одредбом члана 39. став 2. тог закона. Савестан држалац постаје несавестан од тренутка када му је тужба достављена, али власник може доказивати да је савестан држалац постао несавестан и пре достављања тужбе (члан 39. став 7. наведеног закона).

Следом наведеног право тужиоца на накнаду штете због некористићења предметног стана зависи од разјашњења битних чињеница о савестности, односно несавестности тужене као држаоца предметног стана. Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду на основу члана 394. став 1. тачка 4. ЗПП, налазећи да је на правилно утврђено чињенично стање првостепени суд погрешно применио материјално право. Међутим, другостепени суд је чињенице на основу којих је закључио о несавестности тужене као држаоца предметног стана утврдио оценом изведених доказа, као и прибављањем и читањем списка Вишег суда у Београду П 110/10, без отварања расправе пред другостепеним судом противно одредби члана 383. тог закона.

Према наведеној одредби члана 383. ЗПП, другостепени суд одлучује о жалби, по правилу, без расправе (став 1.). Ако веће другостепеног суда нађе да је ради правилног утврђења чињеничног стања потребно да се пред другостепеним судом понове већ изведени докази или докази чије је извођење одбио првостепени суд, може да закаже расправу пред другостепеним судом (став 3.). Другостепени суд ће да закаже расправу и одлучи о жалби и захтевима странака кад је у истој парници првостепена пресуда већ једанпут била укинута, а побијана пресуда се заснива на погрешно и непотпуном утврђеном чињеничном стању или су у поступку пред првостепеним

судом учињене битне повреде одредаба парничног поступка, осим ако се побија пресуда на основу признања, пресуда због одрицања, пресуда због пропуштања, пресуда због изостанка, као и пресуда донета без одржавања главне расправе, односно ако се ради о пресуди у спору мале вредности (став 4.). Следом наведеног, другостепени суд није могао без отварања расправе да врши оцену изведених доказа, нити да изводи доказ читањем списка Вишег суда у Београду П 110/10 и утврђује чињенично стање на основу кога је одлучио о основаности тужбеног захтева преиначењем одлуке, па је због учињене битне повреде одредаба парничног поступка побијана одлука морала бити укинута. Поред тога другостепени суд при одлучивању о висини потраживања није разјаснио конкретна спорна питања на која је указано у решењу Врховног касационог суда Рев 6679/2021 од 16.12.2021. године, што је био дужан по члану 398. став 2. ЗПП који се примењује и у поступку поводом ревизије на основу члана 419. тог закона.

Имајући у виду изнето, Врховни суд је на основу члана 415. став 1. ЗПП, укинуо побијану пресуду и предмет вратио другостепеном суду на поновно суђење, а укинута је и одлука о трошковима поступка јер иста зависи од коначног исхода овог спора.

У поновном поступку потребно је да другостепени суд отклони битне повреде поступка на које је указано овим решењем, како би био у могућности да на основу потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања, применом материјалног права донесе на закону засновану одлуку.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић